

зокрема просування екотуристських проектів, і навіть проводити заходи з виховання екологічної культури громадян.

Література

1. Модельный закон о туристской деятельности (Принят в г. Санкт-Петербурге 16.11.2006 Постановлением 27-15 на 27-ом пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ) [Электронный ресурс] : <http://www.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=INT;n=39540#0>(дата обращения: 30.10.2021).
2. Анісімов, А.А., Екологічний туризм у межах особливо охоронних природних територій: правові аспекти / А.А.Анисимов, А.Я.Рыженков, А.Ю.Чикильдина // Евразійний юридичний журнал. - 2015.- № 6 (85).-С.86-90.
3. Понятие экологического туризма и его основные принципы. [Электронный ресурс] : <http://gaffarov.ru/ponyatie-ekologicheskogo-turizma-iego-osnovnie-principi/> (дата обращения:31.10.2021).
4. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України. К. : Альтерпрес, 2007. 369 с.
5. Пархоменко Т. С. Антропология туризма // Філософія туризму : Навчальний посібник. К. : Кондор, 2004. С. 57-65.

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ. РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

САВЧЕНКО А. М.

Київський національний університет будівництва і архітектури

asav2509@gmail.com

Концепція екологічної освіти України, як елемент концепції сталого розвитку держави набуває сьогодні надзвичайного значення. Україна взявши на себе зобов'язання за «Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони», розпочала процес імплементації екологічних стандартів ЄС в законодавство України. Розуміючи, що лише спільні зусилля кожної держави на планеті дадуть бажаний результат, Україна активно долучилася до концепції сталого розвитку. Цілі, які держава поставила перед собою є досить амбітними, і покликані показати європейській спільноті серйозне ставлення України до своїх зобов'язань і до збереження навколишнього середовища. Екологічна освіта відіграє важливу роль в провадженні концепції сталого розвитку. Ще в 2001 році було відмічено, що підготовка громадян з високим рівнем екологічних знань, екологічної свідомості і культури на основі нових критеріїв оцінки взаємовідносин

людського суспільства й природи (не насильство, а гармонійне співіснування з нею!), повинна стати одним з головних важелів у вирішенні надзвичайно гострих екологічних і соціально-економічних проблем сучасної України [1].

Загроза глобальної екологічної катастрофи примушує замислитися над майбутнім людства. Збереження навколишнього середовища, бережне, економне і навіть лагідне відношення до нього є першочерговим планом дій. Саме екологічна освіта покликана виховати людей з відповідальною екологічною свідомістю. Звичайно, що підготовка професійних кадрів екологів для кожної галузі господарства є важливою, але не менш важливим є впровадження екологічної освіти, культури і виховання в маси. Збереження навколишнього середовища ще завдання кожної людини, не залежно від віку, статі, кольору шкіри чи соціального забезпечення. Земля – наш дім, але чи надовго залежить від нас. Екологічна освіта і виховання спрямовані на гармонійний розвиток особистості. Людина яка живе в гармонії з природою, має високий рівень екологічної культури, відчуває свою відповідальність і свідомо прагне сталого розвитку суспільства – ось мета екологічної освіти.

Розвиток формальної і неформальної екологічної освіти продовжується. Сьогодні стає зрозумілим, що однією з головних причин невиконання міжнародних угод, рішень міжнародних форумів, конвенцій з питань охорони природи є низький рівень екологічної культури населення планети і низький рівень екологічної освіти відповідальних осіб. У 2002 році Міністерством освіти і науки Швеції разом із Міністерством охорони навколишнього середовища цієї країни за завданням Європейської економічної комісії ООН розроблено проект «Стратегії освіти з еколого-збалансованого розвитку й екологічної освіти ЄЕК ООН». У 2003 році спеціальними робочими групами ЄЕК ООН закладено теоретичні основи стратегії щодо освіти задля стійкого розвитку та намічено шляхи її реалізації [2]. Українці теж не стояли осторонь, і в 2002 р. до Верховної Ради України було подано проект закону про екологічну освіту, але нажалі і досі його не розглянули. Тому наказ єдиним нормативно-правовим актом про екологічну освіту є концепція екологічної освіти в Україні. Однак її впровадження потребує додаткових заходів і нормативних актів.

Система екологічної освіти в Україні потребує вдосконалення, бо носить фрагментарний характер, не має стійкої координації і тому є малоефективною. При цьому, підготовка фахівців екологів ЗВО в Україні відбувається на рівні з підготовкою таких кадрів в передових вузах Європи. Освітні програми, професійні кадри, навчально-практична підготовка на високому рівні. Студентів також приваблює можливість подвійного диплому, стажування за кордоном, участь у міжнародних освітніх і наукових програмах. Разом з тим,

низьким залишається рівень екологічної культури посадових осіб, чия діяльність напряму, або опосередковано пов'язана з управлінням природними ресурсами, через відсутність вимоги в законодавстві, щодо обов'язковості екологічної освіти для таких посад (хоча б мінімальної). Низькою залишається і екологічна культура та свідомість населення в цілому. Оскільки просвітницькою роботою в данному випадку займаються в основному громадські організації, відсутні постійнодіючі державні програми і підтримка (в тому числі фінансова) з боку державних органів управління.

Зрозуміло, що виховання екологічно свідомого суспільства з високою екологічною культурою потребує багато зусиль і часу. У нашої держави є всі шанси покращити рівень екологічної освіти, зокрема зарахунок підтримки з боку ЄС. Однак, ми маємо докладати і власних зусиль. По-перше терміново розглянути законопроект «Про екологічну освіту в Україні», по-друге закласти в Державний бюджет статтю розходів на підтримку державних і громадських організацій основним напрямком діяльності яких є охорона навколишнього середовища, екологічна освіта для населення. Не зайвими будуть і державні гранти для підтримки наукових досліджень вчених екологів; застосування соціальної реклами екологічного напрямку; надання ефірного часу на державних телеканалах для просвітницької екологічної роботи. Перейнявши успішний досвід європейських держав, широко запровадити початкову екологічну освіту в дошкільних закладах освіти, аби формувати екологічну культуру та свідомість з дитинства.

Література

1. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України «Про концепцію екологічної освіти в Україні» N 13/6-19 від 20.12.2001 URL <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text> (дата звернення 30.10.2021)
2. Дробноход М. Екологія в освітньому полі України / М. Дробноход, Ф. Вольвач // Освіта і управління. 1999. № 3. С. 23 - 24.